Generatie I t/m III

VOORVADEREN IN RENSWOUDE.

Bij het onderzoek naar de voorvaderen in Soest voerde het spoor al snel terug naar Renswoude. Dank zij het ijverige archiefwerk aldaar van Toos Dijkers uit Julianadorp bij Den Helder en de heer Huppelschoten uit Nijkerk bleek een tot nu toe verste oorsprong te liggen in Scherpenzeel en Renswoude. Met name de daar nog heden ten dage bestaande Hofsteden Groot en Klein Ubbelschoten zijn een tijd door de voorvaderen van de familie Post bewoond geweest. De oostelijk hiervan gelegen landweer (in die tijd nog actief in gebruik) had in een bocht noord-oostelijk van Ubbeschoten een soort bastion, nu nog "de Post (van Ubbelschoten)" genoemd. Tegenwoordig passeert daar nog altijd de van oost naar west lopende Postweg.

Bij de brutale Franse inval in het rampjaar 1672, toen de regering radeloos, het volk redeloos en het land reddeloos waren, is de derde generatie, Hendrik Teunisz, naar Leusden gevlucht alwaar hij de kinderen te Amersfoort Rooms Katholiek liet dopen. De Staten van Holland lieten de Waterlinie inunderen om Amsterdam, de hoofdstad, te redden voor het Franse gevaar. Renswoude lag in dat geïnundeerde gebied. Zijn vlucht is om dezelfde reden vermoedelijk in Leusden gestuit.

Vervolgens leidt het spoor verder naar "de Vrijheid van Amersfoort" nabij Soest rond Isselt, Laag Birk en Birkhoven (de huidige dierentuin westelijk van Amersfoort).

Op grond van de gegevens van het onderzoek van Toos Dijkers moet de oudste, bekende stamvader van de familie Post zijn geweest:

I. *(Kwartier 4320 en 5152 Hamers – Weber)*
JAN ARISEN
geboren Renswoude (Overeem) omstreeks 1580

Overeem is een hofstede gelegen ten Noord-westen van het Kasteel Renswoude. Renswoude behoorde in het begin van de 17e eeuw tot de gereformeerde gemeente Scherpenzeel. Pas in 1638 kreeg Renswoude een eigen kerk.

Jan was gereformeerd, want hij deed belijdenis voor de gereformeerde kerk:

'Door mij, Pelrum Christmannum vermaenttot des Heeren H: Avontmael ende de segeninge des Heeren aengenomen die haere belijdenisse gedaen hebbendese naer volgende personen met o.a. Kersttijt 1626 Jan Arijssen den olden <obyt>'

overleden zoon van Aris
huwt (1) vóór 1610 met:

JENNEKE EVERTS
geboren omstreeks 1589
dochter van Evert

huwt (2) Scherpenzeel 31 maart 1611 met:

huwelijksafkondigingen 30.12.1610, 1.1.1611 en 6.1.1611 te Scherpenzeel als zijnde de weduwnaar van 'saliger Jenneke Everts'

GEEUSJE WILLEM CORNELISSENSDOCHTER
geboren Renswoude
overleden
dochter van Willem Cornelissen

uit het (1) huwelijk:
1. Teunis Janse * Scherpenzeel circa 1609 (geref.)
   volgt II.A

uit het (2) huwelijk:
2. Merij Janse ~ Scherpenzeel 25.10.1612 (geref.)
3. Aris Janse ~ Scherpenzeel 26.12.1613 (geref.)
   volgt II.B
4. Jangen Janse ~ Scherpenzeel 2.7.1615 (geref.)

Deze gegevens zijn verkregen van de heer Huppelschoten uit Nijkerk, die op zijn beurt daarbij gesteund is door de Genealogische Vereniging van Scherpenzeel. Deze vereniging neemt deze afstamming met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid aan.
Mogelijk wordt nog een testament of andere akte gevonden, die aan de onzekerheid een einde kan maken.

Meer zekerheid hebben we over de volgende generaties.

II.A *(Kwartier 2160 en 2576 Hamers – Weber)*
TEUNIS JANSE (POST)
geboren omstreeks 1609
ook Teunis is gereformeerd gedoopt en doet in 1628 zijn belijdenis in Scherpenzeel

"Op 't Hooghtijt van Paeschen aengenomen door de segenninge des Heeren, 13 aprillis: Thonis Janssen

wonende op de Hofstede Ubbelschoten

Waarschijnlijk woonde hij op het "daghuydershuysje" van Klein Ubbelschoten.

overleden
zoon van Jan Arisen en Jenneke Everts
huwt Scherpenzeel circa 1637 met:

N.N.
geboren
overleden
dochter van

uit dit huwelijk:

1. Hendrik Teunisz ~ Renswoude 3.6.1639 (geref.)
   volgt III.A
2. Maertge ~ Renswoude 3.4.1642 (geref.)
3. Henderijcge ~ Renswoude 27.9.1646 (geref.)

Haar doop is vermeldt achterin het doopboek waar natuurlijke kinderen van onbekende vaders worden vermeld, hoewel in dit geval aangegeven is: dochter van Teunis op Ubbelschooten. Was Teunis niet getrouwd, waren er meerdere moeders, of was Teunis niet overtuigend gereformeerd?
In de troebelen van de 80jarige oorlog (1568 -1648) waren de katholieken verplicht te dopen en te huwen ten overstaan van de dominee, zeker in die gebieden waar de oorlog het scherpst werd uitgevochten (bible belt!)
In dit licht moet misschien ook de opmerking van een collega-genealoog, Henk Post, gezien worden: "Het geslacht Post / Uppel-Huppelschoten is een oud, eerst gereformeerd en sinds circa 1580 rooms-katholiek boerengeslacht, dat stamt uit Eemland, een gebied dat ligt tussen de Utrechtse Heuvelrug en de stuwwal van de Veluwe. "

Aangezien er sinds 1638 een eigen (gereformeerde) kerk in Renswoude was, moeten de kinderen daar zijn gedoopt.

II.B
ARIS JANSE
gedoopt Scherpenzeel 25 oktober 1612 (geref.)
wonend op de Hofstede Overeem (ten noordwesten van kasteel Renswoude)
overleden
zoon van Jan Arisen en Geeusje Willems Cornelissensdochter
huwt Scherpenzeel met:

GERRITGEN THONNISEN
geboren
overleden
dochter van Thonis Arrisz van Overeem en

uit dit huwelijk:
geen nakomelingen bekend.

Mogelijk is dit dezelfde Aris:
1. **Arris/Andries Jansz van Overeem**, geb. ca. 1595, ov. voor 1668, tr. **Gerritje Teunissen**

In 1621 wordt Arris Jansz van Overeem beleend door opdracht van zijn vader Jan Arrissen van Overeem met een vierde deel van de helft van Nijborg (Leenboek Huis Scherpenzeel 141 fol. 142vo; 23-10-1621).
In 1621 wordt Arris Jansz van Overeem beleend door opdracht van Jan Eversz met een vierde deel van de helft van Nijborg. (Leenboek Huis Scherpenzeel 141 fol. 142vo; 23-10-1621).
In 1629 eist Arijs Janssen van Overeem betaling van een paard t.w.v. f 106-10 van Huijbert Thonisz Quint, borg: de schout, bet. f 106-10 (Recht. Arch. Scherpenzeel 1 fol. 30; 18-06-1629).
In 1630, 1636 en 1638 wordt Arijs Jansen van Overeem genoemd als leenman (Leenboek Huis Scherpenzeel 141 fol. 185vo,186vo; 10-09-1630. fol. 195; 24-08-1636. fol. 199; 02-01-1638).
In 1632 wordt Anderies van Overeem beleend door opdracht van Aelbert Tuenissen van Glashoerst met een stuk bouwland, vier morgen groot, met een stuk land genaamd Haevercamp met het veentje en heetveld op 12-03-1624 gekocht van zal. Derck Jordensen, behorende onder de enen helft van Roijwinckel. Nog een stuk land genaamd Croemmestuck met een uitweg over het land dat Evert Jansen gekocht heeft van Roijwinckel. Nog twee stukken land van Roijwinckel genaamd het Hoege stuck en de Legge camp met de weg vanaf Gijsbert Brantsen tot aan het meentveld. Omdat het vier lenen betreft moeten vier heergewaden betaald worden (Leenboek Huis Scherpenzeel 141 fol. 190vo; 19-11-1632).
In 1633 verklaren Arijs Jansz van Overeem x Gerritgen Anthonis, momber: Aelbert Anthonissen van Glashoerst dat zij hun goederen hebben moeten verkopen om de bovenstaande vier lenen te kunnen kopen. Zij lijftochten elkaar met de gekochte goederen. Na hun dood krijgen de kinderen een gelijk erfdeel met dien verstande dat de oudste zoon f 200,= extra krijgt. Vier onpartijdige mannen zullen het goed taxeren en dan kan de oudste de anderen uitkopen. (Leenboek Huis Scherpenzeel 141 fol. 192; 09-02-1633).
Lidm. Scherpenzeel Kerst 1633: Arijs Janssen van Overeem en Gerritgen Thonissen.
In 1636 doen Arijs Jansz van Overeem en Cornelis Cornelissen de Jonge, secretaris een eed (Recht. Arch. Scherpenzeel 2 fol. 48vo; 21-03-1636).
In 1639 transporteert Erris Jansz, won. Glashorst namens de kinderen van Gerrit Thonisz Overeem het erf Nijborg oftewel Klein Overeem op Thonis Cornelis, en Gijsbertge Phaes (Laansma, blz. 57; 11-08-1639).
In 1639 wordt Thonis Cornelissen beleend door opdracht van Arris Janssen met het vierde deel van de helft van Nijborg (Leenboek Huis Scherpenzeel 141 fol. 202vo,204; 13-03-1639).
In 1639 wordt Thonis Cornelissen beleend door opdracht van Arris Janssen met het vierde deel van de helft van Nijborg (Leenboek Huis Scherpenzeel 141 fol. 205; 13-03-1639).
In 1639 wordt Arris Jansen van Overeem x Garritjen Thonnis beleend door opdracht van Evert Jansen x Jannitgen Garritsen met huis, hof, berg, schuur, brink en het nieuwe land van Roijwinckel (Leenboek Huis Scherpenzeel 141 fol. 211vo; 05-08-1639).
Lidm. lijst Scherpenzeel 1657: Gerritien Arris Jansen, op Roijwinckel.
In 1668 leent Gerrijtgen Thoenijssen, wed. Arrijs Jansen van Oevereem, momber: Jan van Nijmwegen. In presentie van haar zonen Hendrijck Aerissen en Jan Aerssen, mombers van de onmondige Gijesbertgen Wijllems, de dochter van haar zuster Gijesbertgen, f 1300,= van Gerrit Thoenijssen, wonende aan de Groep onder Ommeringen (Amerongen). Onderpand: Roeijwijnckel (Leenboek Huis Scherpenzeel 121 fol. 36; 25-02-1668).

uit dit huw.:
1. Hendrick Arissen
2. Jan Arissen

3. Gijsbertje Arrisdr Overeem, tr. Amerongen 26-10-1651 Willem Jacobs Snack, won. Amerongen
Uit dit huw.:
1. Gijsbertgen Willems
Genoemd in 1668, onmondig (Leenboek Huis Scherpenzeel 142 fol. 36; 25-02-1668).
4. Marritien Arrissen, tr. Scherpenzeel 09-11-1662 Aelbert Cornelissen, wed. Grietien Arrissen

Klein Overeem, Utrechtseweg , Renswoude (Historische Vereniging Oud-Renswoude)

Groot Overeem, Molenstraat, Renswoude (Historische Vereniging Oud-Renswoude)

Zijstap: Renswoude, Kasteel en Hofsteden

Het geslacht Post op Ubbelschoten, later gesplitst in Post, Uppelschoten en Huppelschoten, is een oud geslacht. Aanvankelijk zijn de eerste bekende voorvaderen gereformeerd gedoopt en doen zelfs belijdenis. Later, na 1672, ontpoppen ze zich rond Amersfoort weer als gedegen katholieken. Nu was het tijdens de 80 jarige oorlog vanaf 1568 verplicht voor katholieken zich voor dopen en huwen tot de dominees te wenden, maar bleef dan meestal de belijdenis uit. Hoe het ook zij: in de troebelen van de periode 1568 – 1648 bleken de voorvaderen Post pragmatisch gelovend en keerden zij nà 1672 tot de katholieke kerk terug door na hun vlucht naar Leusden en Amersfoort hun kinderen daar katholiek te laten dopen.

De eerste twee bekende generaties woonden in de provincie Utrecht in het zuiden van de Gelderse vallei, tegen de grens met de provincie Gelderland in de landbouwgemeente Renswoude. Generatie I en II.B op Overeem, Generatie II.A wordt vermeldt op Ubbelschoten. De hofstede Overeem ligt net ten zuiden van de plaats en het gelijknamige kasteel, de hofstede Ubbelschoten noordoostelijk richting Scherpenzeel in Gelderland.

Van oudsher zijn de gronden in en om Renswoude gebruikt voor landbouw en veeteelt. In tal van akten worden de gronden gememoreerd als bouwland, veenland, bossen, en houtgewassen en heidevelden. Ook heden ten dage zijn daar voorbeelden van te vinden. Maar ook lag oostelijk van dit gebied een landweer en begon westelijk daarvan het inundatiegebied van de Hollandse Waterlinie. In WO II maakte dit gebied ook onderdeel uit van de Grebbeberglinies. Hier lagen diverse oude hofsteden, die allen gelegen waren in het “woud van Rhenen”, het latere Renswoude. Naast het gemengde bedrijf speelde ook de heide een belangrijke economische rol. De boeren hielden er bijen en gebruikten de heideplaggen vermengd met schapenmest als bemesting voor de schrale grond. Daarom had elke boer ook schapen en stonden schaapskooien bij vrijwel elke hoeve.
Wat er verbouwd werd hing nauw samen met de al genoemde schrale grond: Haver, boekweit en rogge waren de hoofdgewassen. Vooral boekweit werd er veel verbouwd, dit omdat schapenmest met heideplaggen bij uitstek geschikt was voor de teelt ervan. Het verbouwen van boekweit was overigens niet zonder risico: zaaide de boer vóór 10 mei, dan kon de hele oogst door de nachtvorst nog vernietigd worden. Was de maand augustus erg vochtig, dan vlogen de bijen niet en zonder deze bestuivers was er geen boekweitzaad en geen boekweithoning. Tenslotte konden plotselinge en hevige hagel- en onweersbuien in korte tijd de totale oogst vernietigen. Met enig geluk had men in 100 dagen de cyclus van zaaien en oogsten voltooid. Na 1650 verbouwde men ook tabak, het nieuwe gewas uit Amerika, maar in 1740 had dat hier alweer zijn betekenis verloren.

Op de meeste boerderijen werden een of meer paarden gehouden, als ook varkens en koeien. De aantallen hingen af van de welstand die de boer had bereikt. De overval in het Rampjaar 1672 van dit gebied betekende natuurlijk ook plundering en roof door bezettende troepen.
De Hofsteden Ubbelschoten en Overeem bestonden uit twee delen, aangeduid met Groot en Klein.

Kasteel Renswoude is een kasteel en ridderhofstad en bijbehorend landgoed bij Renswoude. Waarschijnlijk dateert het eerste huis uit einde 14de eeuw. Wellicht wijst de naam op een borgwal die om het kasteel heeft gelegen. In 1654 werd het versterkte huis, dat in de 17e eeuw 'Borchwal' werd genoemd, in opdracht van Johan van Reede gesloopt en vervangen door het landhuis naar ontwerp van Ghijsbert Theunisz. van Vianen en Peter Jansz. van Cooten. Het huidige huis in Hollands-classicistische stijl is waarschijnlijk op de middeleeuwse fundamenten gebouwd.

Zijpad: Groot en Klein Ubbelschoten.

Naam
In een akte van 1321 wordt de naam geschreven als Ubbeschoten; sprake is dan van drie 'goeden'. In het Leenregister staat Ubbelschoten, doch merkwaardig genoeg vermeldt het Vazallenregister als naam Welschoten. Kennelijk is dit laatste een verschrijving, aangezien in het oude schrift Ub makkelijk als W is te lezen. De verklaring van de naam is minder eenvoudig. Een *cote* is een hoeve en Ubbels kan als genitiefvorm van de naam Ubbo gebruikt zijn: woning van Ubbo. Maar *schoot* is een hooggelegen stuk land, in dit geval weer van Ubbo. Ubbels-coten dus of Ubbo-schoot.

Plaats
In 1663 wordt Ubbelschoten voor het eerst op een kaart vermeldt en in 1710 gebruikt van Broeckhuysen op zijn kaart Uppelschoten. Op vrijwel iedere daarna gepubliceerde kaart is de hofstede te vinden. Tegenwoordig staan twee boerderijen op deze plaats aan de Ubbeschotenweg aan de noordzijde van Renswoude. Opvallend genoeg vlak aan de oude “Post”weg.

Eigenaar
In 1321 was het goed in bezit bij de Graaf van Bentheim. Deze had het in leen gegeven aan het geslacht Van Woudenberg, dat het op haar beurt verkocht aan Johan van Brandenborch. Volgens de akte, voor komend in het huisarchief van de familie Taets van Amerongen, kwam Ubbeschoten in de 14e eeuw aan Claes van Laer, 'knape'. Deze verkocht in 1396 *“die tinsweer ende den rechten eyghendom van den goede Toe Ubbelschoten, dat Jan van Ubbelschoten te wesen plach en nu Heynric sins zoene is”* aan laatst genoemde: Herynric Janszoon van Ubbelscoten. Hieruit blijkt, dat zowel Heynric als zijn vader Jan het goed in leen bezeten hebben. Het leenregister geeft hier een mooi vervolg op: *“Dat guet ende erve tot Ubbelschoten, soe dat gelegen is in den Kerspell van Renen, mit eggen, mit eynden ende mit alle sijnen tobehoren, soe als Henric vurs ende sijn vader ende oudervader haertoe gebruyct ende dair inne geseten hebben”*, enzovoort.
Ubbelschoten was inmiddels bezit van de Heren van Abcoude. De officiele belening van Henric Jans van Ubbelschoten met dit goed dateert van 18 september 1399. Na het overlijden van Henric werd in 1426 diens zoon ermee beleend. Het leenregister noemt hem Evert Freyse Henrickse, maar het huisarchief van de familie Taets van Amerongen noemt hem: Evert Freyse van Dolre Henricsz. Deze droeg op zijn beurt op 22 mei 1443 Ubbelschoten op aan zijn zuster Lijsbet Henric Freysendochter, die gehuwd was met Lubbert van Alendorp, heer van Bleyenberg. Lubbert was in 1434 Calenderbroeder, in 1441 schepen en in 1454 Raad van de stad Utrecht. Hun zoon Lubbert van Alendorpkreeg het goed opgedragen op 14 juli 1480. Zijn moeder behield haar lijftocht op het leengoed. Lubbert kende op 9 september 1493 zijn vrouw Johanna Ghijsbert de Gruter een lijftocht toe uit het leengoed, te wqeten 40 gouden rijnsguldens per jaar.Na het overlijden van Lubbert werd zijn dochter Hillegont Lubberts van Alendorp met Ubbeschoten beleend. Zij was gehuwd met Johan van Wey. De belening geschiedde op 16 januari 1546 door keizer Karen V. Op 3 maart 1581 ontving kleindochter Anna van Abcoude van Meerthen het goed.
In 1470 blijkt nog steeds sprake te zijn van “drie goeden” Ubbelschoten. Allereerst het hier genoemde dat toen van Lubbert van Alendorp was, ten tweede goed was eigendom van Lambert Ernst en het derde was van Wouter Ernst. In de registers van 1511 en 1536 wordt vervolgens slechts één Ubbelschoten genoemd, namelijk dat van de Van Alendorps. Naderhand vindt men soms iets over Klein-Ubbelschoten.
Vervolgens zien we als eigenaresse optreden Jonkvrouwe Catharina van Gent, Vrouwe van Gent, die het op 1 februari 1634 kreeg opgedragen door haar moeder Jonkvrouwe Anna van Essestein, douairière van Gent, dezelfde persoon als de hierboven al genoemde Anna van Abcoude van Meerthen. Catharina van Gent huwde met Floris van Meverden, Vrijheer van Gent,

Appeltern, Aeltvorst, enz., van het Vorstendom Gelre en het Graafschap Zutfen. Zij waren leenman en leenvrouw van Groot en Klein Ubbelschoten.
Op 18 juli 1665 werd Willem Baron de Renesse van Baer met het goed beleend, na de dood van zijn tante Catharina van Gent, als oudste leenvolger en erfgenaam. Zijn schoonzoon Elbert Assueres Baron van Voorst werd op 9 april1680 mee beleend. Drie jaar later, op 12 december 1683, werd het goed getransporteerd aan Jonkheer Jean Pierre Godin.
Het geslacht Godin bezat Uppelschoten tot 1719. Na het overlijden van Jean Pierre kreeg diens broer Paul op 29 oktober 1703 het goed. Twee transportakten uit 1701 geven een goed beeld van dit bezit. Na het overlijden van Jonkheer Jean Pierre Godin, in leven Heer van Mouliers, verkregen zijn erfgenamen Groot en Klein Ubbelschoten op 12 juli 1701. In die transportakten worden ze beschreven als:

> *seecker erff ende hoffstede, genaempt Groot Ubbelschoten, gelegen onder desen gerechte van Renswoude, bestaende in een hijsinge, twee bergen, drie schuiren, een backhuijs en een varkenskot, mitsgaders bouw-, weij- en andere landen, wesende thiendt vrij."*
> *En "seecker erff ende hoffstede, genaempt Cleijn Ubbelschoten, gelegen onder desen gerechte van Renswoude, bestaende in eern huijsinge, twee bergen, twee schuijren, een backhuijs, nevens een daghuijrdershuijsje, ende een varkenskot, mits gaders bouw-, weij- en andere landen."*

Paul Godin werd er dus mee beleend . Het was diens zoon Anthony Godin die het geheel op 17 februari 1705 kreeg opgedragen. Hij behield het goed tot zijn dood. Op 15 april1719 verkreeg Mr. Cornelis de Wijs de beide Ubbelschotens, maar hij droeg ze per diezelfde datum op aan Frederik Adriaan baron van Reede. Na diens overlijden ontving zijn weduwe Maria Duyst van Voorhout het goed op 23 februari 1740.
Toen zij in 1754 kinderloos overleed kwam Groot Ubbelschoten aan een ver familielid Jan Gerard Maximiliaan Taets van Amerongen. Het goed werd omschreven als een erf en Hofstede, bestaande uit een 'huysinge, berg en schuuren en verdere getimmerten, van ouds genaamd Groot-Ubbelschoten met de bouw- en weilanden, zijnde leenroerig aan d' edele Moog. Heren Staten 's Lands van Utrecht'. Sindsdien is de familie Taets van Amerongen eigenaar gebleven: van het hele goed wel te verstaan, dus drie hofsteden.

Bewoners
Rond 1635 doet Theunis Jansz (Post) zijn intrede op Ubbelschoten. Zijn oudste zoon Hendrik Theunisz volgt hem daar, terwijl diens broer Aris op Overeem woont, net als diens grootvader Jan Arisz. In 1672 vlucht Hendrik Theunisz naar Leusden, alwaar enige van zijn nakomelingen zich om onbekende redenen Uppelschoten gaan noemen en andere nakomelingen van hem zich Post gaan noemen. De (wacht)post op Ubbelschoten?

III.A *(Kwartier 1080 en 1288 Hamers – Weber)*
HENDRIK TEUNESE (POST)
Hendrik de zoon van Teunis Jansen Post werd waarschijnlijk in het daghuurdershuisje bij de boerderij Klein Ubbelschoten geboren
gedoopt op Ubbelschoten (Renswoude) 3 juni 1639 (geref.)

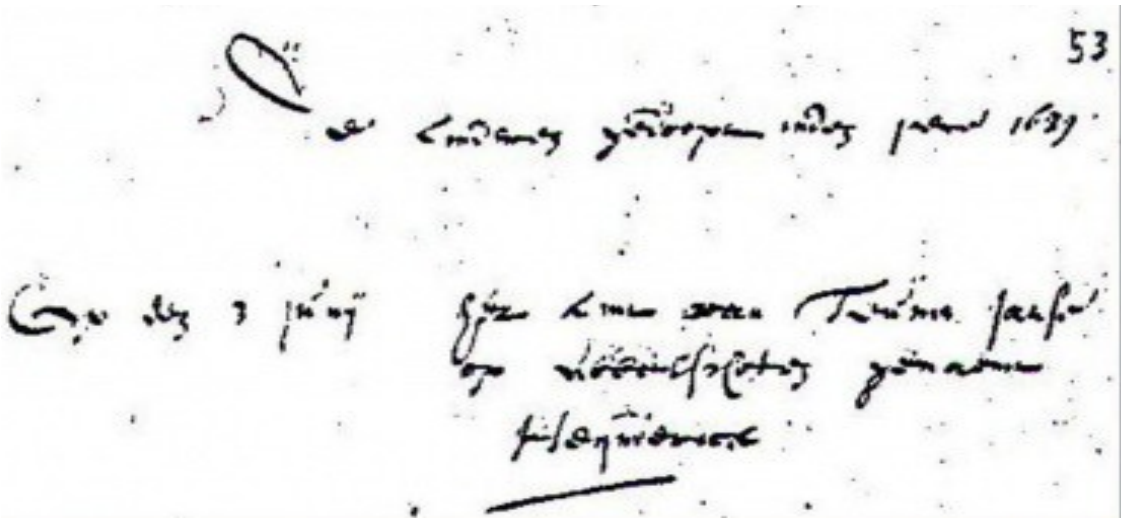

"De kinderen gedoopt in het jaar 1639: 53
Op den 3 junij een kind van Teunis Janssen op Ubbelschoten genaamt Heynderick"

wonend op Ubbelschoten tot 1672 (Rampjaar), na 1672 in Leusden
overleden vóór 1710
zoon van Teunis Janse Post op Ubbelschoten
huwt Scherpenzeel 30 april 1671 met:

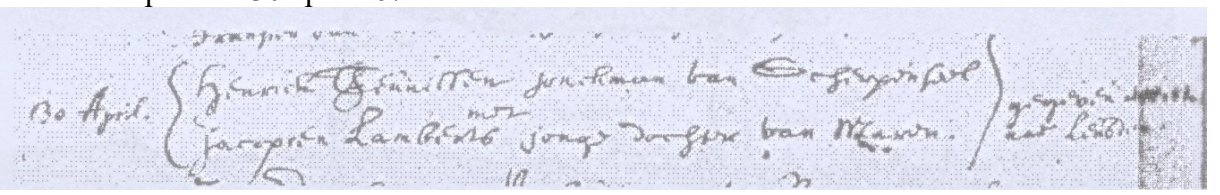

JACOBA LAMMERS
Japie / Jacobje
geboren Maarn omstreeks 1650
overleden
dochter van Lambert en N.N. (EK 13, 61)

Als weduwe liet Jacobje zich "weduwe van Hendrik Teunisz. van Ubbeschoten" noemen. Zij lieten hun kinderen dopen in de St Joriskerk te Amersfoort. (info: ha.post@-tiscali.nl)

uit dit huwelijk:
1. Teunis ~ Renswoude 25.2.1672
2. Lammert Hendrikszoon ~ Amersfoort 14.12.1673 (St. Joriskerk)
   volgt DEEL II Post IV.A
3. Meus ~ Amersfoort 21.9.1677 (St. Joriskerk)
4. Gerard Hendrikse ~ Amersfoort 21.11.1679 (St. Joriskerk)
   volgt DEEL III Uppelschoten IV.B
5. Barbara Hendriks ~ Amersfoort 12.2.1682 (St. Joriskerk)
   † begrav. Amersfoort 9.2.1754
   huwt Amersfoort 9.5.1733 (2) Lubbert Claassen van Vollenhoven, weduwnaar van Annitje Jans Nieuwland, meester schoenmaker, overleden, zoon van

Op den 7 Meij 1737 compareerden Lubbert, meester schoenmaker, en Barbara voor Notaris Bemmel, de eerste comparant 'siekelijk`te bedde leggende' en de tweede comparante 'gesond van lighaam', die verklaarden elkander tot erfgenamen te benoemen over hunne na te laten goederen, en als beiden mochten komen te overlijden, de naaste vrienden en erfgenamen van de tweede comparante, en dat zij moeten uitkeren binnen zes weken een som van f. 40,00 voor de armen. (GAA AT 031 b 001)

Op den 14 December 1753 laat Barbara van Ubelschoten, dan weduwe van Lubbert Claase, voor Notaris Anthonie Methorst opnieuw een testament maken, waarbij zij verklaarde over de goederen, haar bij God Almachtig verleend, te willen beschikken op de volgende manier:
dat zij tot haar 3enige erfgenaam benoemt haar zuster Aaltje van Ubelschoten, weduwe van Jan Jansen Oudbeek, waarbij zij wegens haar zwakheid eens was inwonende, en bij vooroverlijden van haar zuster haar kinderen namelijk:
aan Jan Oudbeek een zilveren .. en 3 lepels en een zilver kalkoentje
aan Henricus Oudbeek een zilveren beker, 3 zilveren lepels en .. en haar grootste gouden ring
aan Jacoba Oudbeek haar kast en wat daar op en in is op haar overlijden, nevens 3 zilveren lepels
aan Neeltje Oudbeek f. 50,00 aan geld
aan haar dochter Leystje van den Posthoorn haar zilveren beugel
en (eindelijk?) de som van f. 40,00 aan de armen. (GAA AT 036 a 003 no 15)

Als Barbara is overleden blijkt bij een akte van verhuur van 17 Februarij 1754, dat zij woonde in het huis staande aan de noordzijde van de Havikgracht tegenover de brug van de Nieuweweg. Het huis behoorde aan haar zuster Aaltje Ubelschoten. (GAA AT 037 ba 020 no 64)

6. Aleida (Post) ~ Amersfoort 10.12.1685 (Kromme Elleboog)
meter Henrica Boelhouwers

Hoewel Aaltje meestal de naam Uppelschoten gebruikte , komt ook de naam Post in enkele akten voor. Bij haar huwelijk in 1710 wordt vermeld, dat haar moeder, Jaapje Lammers, weduwe was van Hendrik Teunisz van Ubbeschoten

† begrav, Amersfoort 2.12.1767

huwt Amersfoort (RK 't Zand) 2.9.1710 met Jan Jansen Outbeeck, geboren, tabakskweker, begraven Amersfoort 8.1.1748, zoon van

De bruidegom, ouderloze jongemen, werd geassisteerd door zijn zuster Stijntje Jans Outbeek en de bruid door haar moeder Jacobje Lammers, weduwe van Henrick Teunisz van Ubbelschoten

uit dit huwelijk: (ingeschreven als Oudbeek, Oudenbeek of Oubeek)

a. Cornelia Oudbeek ~ Amersfoort (Kr Elleboog) 27-02-1712
meter Neltie Jordens

b. Joannes Oudbeek ~ Amersfoort (Kr Elleboog) 02-10-1713
meter Neeltie Jordes

c. Beatrix Oudbeek ~ Amersfoort (Kr Elleboog) 17-08-1715
meter Cornelia Jordens

d. Beatrix Oudbeek ~ Amersfoort (Kr Elleboog) 13-08-1717
meter Neeltie Jansse

e. Henricus Oudbeek ~ Amersfoort (Kr Elleboog) 10-02-1722
meter Weijnanda Hendrix

f. Jacoba Oudbeek ~ Amersfoort (Kr Elleboog) 11-11-1723
meter Barbara Post (zus van moeder)

	moeder genoemd: Post
g. Barbara Oudbeek	~ Amersfoort (Kr Elleboog) 2-10-1725 meter Weijnanda van de Coedijck
h. Bartholomeus Oudbeek	~ Amersfoort (Kr Elleboog) 16-06-1728 meter Barbara Post (zus van moeder) *moeder genoemd: Post*

Jan Jansen Outbeeck en Aleyda Post hebben in hun 28 jarige huwelijk samen en Aaltje na het overlijden van haar man in 1748 als weduwe alleen, heel wat tabaksschuren, huizen, bouw- en weiland gekocht. Sommige na eerst jarenlang gehuurd te hebben. Ook blijkt dat Aaltje woonde in een huis aan de Koningsstraat. Van alle bezittingen zijn de meeste na haar overlijden in het bezit van de kinderen gebleven, die dit nog verder aanvulden. Een gezin dus, dat aardig van de gunstige periode van de tabaksteelt heeft geprofiteerd.
Na het overlijden van Aaltje zijn het de kinderen b. Joannes, d. Beatrix, e. Hendricus en ?. Cristina Oudbeek en de minderjarige Gerrit, Jan en Evert van den Posthoorn, kinderen van hun overleden zuster Neeltje (a.), die als erfgenamen van mening waren om publiek aan de meestbiedende, bij guldens van 22 stuivers per stuk, op de 29 Januarij te verkopen
1 en 2. het nagenoemde vee: 2 paarden, een melkkoe, 2 zwartbonte en 2 grijsbonte vaarzen en 2 roodbonte vaarzen (een vaars een jonge koe van 7 maanden tot 2 jaar oud), een pink (eenjarig rund) en kalveren, welke de kooppenningen bedroegen f. 281,00 en f. 269,00, alsmede de vaste goederen en twee hooibergen voor guldens van 22 stuivers het stuk boven een stuiver voor rantsoen.
De vaste goederen bestonden uit:
3. Tabaksland, bouw- en weiland gelegen aan de Groene Steeg, met de bomen staande voor en aan weerszijden van dat land, en het houtgewas daarop en omheen staande, en tabaks- en bouwland mede in de Groene Steeg, met het houtgewas daarop en omheen staande tot aan de Liendertseweg toe.
Ingezet (1e bod) door Evert van Grootweede, voor de tweede maal door Henricus Oudbeek voor f. 6.200,00, doch opgehouden (niet verkocht voor de geboden prijs). Bij het overlijden van Hendricus blijkt bij testament, dat hij in het bezit was van dit land aan de Groene Steeg. (GAA AT 037 a 015 no 24)
4. Tabaks- en weiland gelegen aan de Hogeweg, tussen de eerste en de tweede steeg, voorbij Schuylenburg, met de tabaksschuur van 8 gebinten (lengtemaat van het balkwerk) en 21 linden daarop staande en de tabaksspijlen en planken daarin behorende, en 6 tabakskisten met luiken (schotten waarmee een opening kan worden gesloten) op dat land.
Ingezet door Helmig van Deuverden voor f. 5.400,00, doch opgehouden. (GAA AT 037 a 19 no 40)
5. Een tabaksschuur, groot 14 gebinten met een tabaksschoft daaronder, staande even buiten de Stads Camperpoort tegenover het Huis Oud Stoutenburg.
Ingezet door Helmig van Deuverden voor F. 1.050,00, doch opgehouden.
6. Een tabaksschuur met lutten en spijlen groot 19 gebinten, met een grote tabaksschoft daarachter en 3 tabakskisten en luiken daarin staande, tezamen staande aan het begin van de Langeweg, met een huisje behorende bij de schuur, op de hoek van 't Lienderse Voetpad.
Gekocht door Jan Oudbeek voor f. 1.750,00. (GAA AT 037 a 020 no 19)
7. Een ruim en sterk huis, erve en grond, een gote stalling voor koeien en paarden, een tabaksschuur daarachter en een groot hof, gelegen in de Koningsstraat en door de weduwe Jan Jansen Oudbeek bewoond geweest.
Gekocht door Hendrikus Oudbeek voor f. 1.800,00. (GAA AT 037 a 020 no 20)

8. Twee huizen onder één dak, staande mede in de Koningsstraat naast het voornoemde huis, met een tabaksschuur daarachter en een poort daarnaast, en een hof daarachter.
Ingezet en gekocht door Helmig van Deuverden voor f. 800,00. (GAA AT 037 a 020 no 32)
9. Een huis en erve aan de noordzijde van de Havikgracht, tegenover de Nieuweweg, bewoond door Rijk Gerritse, van beroep schuitevoerder. Eerst woonde hier Aaltje's zus Barbara. Na haar dood huurde Rijk Gerritse dit huis.
Lammer van de Leuwenkepel, zijn schoonzoon, kocht het nu voor hem voor f. 725,00. (GAA AT 037 0 032 no 10)

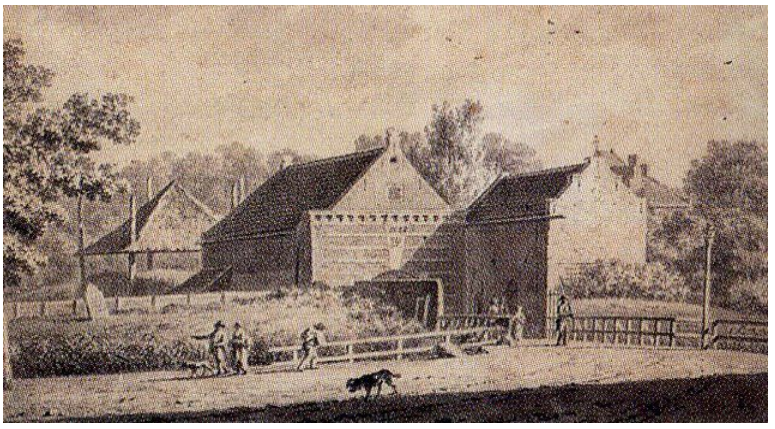

10. Een huis staande achter het laatst genoemde perceel, in de muurhuizen aan de zuidzijde, tussen de ***Bloemendalse Poort*** *(schilderij van Jordanus van Hoorn; zie Zijpad: Amersfoort) en de Nieuweweg, gebruikt door Frans Bosselaar. Een hooiberg van 4 roeden, zijnde de zevende berg van de Koningspoort, en na de Kamperpoort toe, onder de stadswal, door de weduwe zelf gebruikt geweest.*
Gekocht door Hendrikus Oudbeek voor f. 35,00. (GAA AT 037 a 033 no 12)
11. Een hooiberg van 5 roeden, staande mede onder de stadswal buiten de Koningspoort, zijnde de tweede berg van de laatstgenoemde berg.
Gekocht door Helmig van Deuverden voor f. 58,00. (GAA AT 037 a033 no 31)

Het gezin van Hendrik Teunisz Post op Ubbelschoten en Jacoba Lammers vlucht in het Rampjaar 1672, waarschijnlijk ten gevolge van de inundaties rond Renswoude en de aanstormende Franse troepen, via Leusden naar Amersfoort. Ook zien we in dit gezin de splitsing tussen de latere families Post (de nakomelingen van Lammert Hendriksz POST , zie deel II, Post IV.A) en Ubbelschoten (de nakomelingen van Gerard Hendrikse Ubbelschoten, zie deel III, Ubbelschoten IV.B). Toch blijven aanvankelijk de namen Ubbelschoten en Post door elkaar gebruikt worden. Later zal door een verschrijving van de burgemeester van Nijkerk een van de kinderen abusievelijk Huppelschoten genoemd worden. Ook deze naam zal apart voortgezet worden.

Zeker de jongste dochter van het gezin verkeert in goede doen. Dat zal bij de nakomelingen van haar broer Lammert Hendriksz anders blijken te zijn.

Zijstap: Tabak 'Het duivelskruid'

Columbus en zijn mannen ontdekten in 1492 een hele nieuwe wereld: later genoemd Amerika. Een wereld ook vol onbekende gebruiken en planten en dieren. Een daarvan was de tabak en het roken ervan. Het duurde nog tientallen jaren voor de tabak goed doordrong tot Europa, te beginnen in Spanje; men wist aanvankelijk ook niet goed hoe ermee om te gaan. Tot 1550 werd de plant vooral als sierplant gebruikt. Daarna zag men in de bladeren eerst en vooral een geneesmiddel. Men noemde het toen: “Indorum sana sancta” of “helend kruid van Indianen”. Dokters dachten dat de bladeren een medicijn waren tegen slecht slapen. Jean Nicot (nicotine!) een Fransman, werkte aan het Portugese hof en stuurde in 1560 naar koningin Catharina de Medici tabak als een medicijn om haar van haar hoofdpijn af te helpen.
Langzaam maar zeker volgde de ontdekking als genotmiddel om te snuiven, te kauwen (pruimen) en te roken.
In de jaren na 1600 schreef men over de snuiftabak zelfs:

> “De snuyf verdrijft de zinkens, de kwade humeuren, hoofd- en kiespijn, jaagt den dokter van het bed, versterkt het geheugen, reinigt de harsenen, maakt schrandere mensen,verwijdert zorg, kommer en verdriet.”

Als zo vaak lag de toekomst echter in het gebruik als genotmiddel en het is ook zeer waarschijnlijk dat er inlandse tabak vermengd met bepaalde kruiden gerookt werd, waardoor men 'high' werd, zoals men de Indianen zag doen in het nieuwe land.
De kerk was een grote tegenstander van tabak als medicijn. Enkel het feit, dat dit middel zijn oorsprong had bij de indianen, was al genoeg om ertegen te zijn. De indianen werden namelijk beschouwd als ketters en heidenen. Zij werden op eenzelfde lijn gezet als de duivel. Vandaar dat sommigen tabak ook duivelskruid noemden. Degenen echter, die de heilzame werking hadden genoten, noemden het wonderkruid.

Jacobus I van Engeland (1603) hield niet van tabak, hij had erge last van de rook en noemde het goedje ‘gevaarlijk voor ogen en longen en een walging voor het reukvermogen.’ Buiten het feit van de reuk had hij er geen flauw benul van hoezeer hij gelijk zou hebben. de schadelijke gevolgen van roken zouden pas veel later weerlegd worden.
Koning Jacobus I van Engeland werd opgevolgd door zijn zoon Karel I, die er een nogal dure smaak op na hield. En dure smaak kost geld, dus vond hij het ideale middel om de schatkist te vullen. Hij hief de eerste accijnzen op tabak, en rekende zwaar door. Zo komt het dat hij de uitvinder is van de tabaksaccijns, die later overal zou doorgevoerd worden. In de jaren 1600 was tabak erg duur, 1 pond kwaliteitstabak werd verhandeld tegen 1 pond zilver.

Toen door Jacobus I in 1604 het planten van tabak aanvankelijk werd verboden en na hem zijn zoon Karel I accijns ging heffen, weken vele Engelsen uit naar de Republiek. Wellicht is daardoor de Nederlandse tabaksindustrie op poten gezet. Rond Amersfoort is er in 1615 een begin mee gemaakt. De grond en het klimaat (gelijkmatige neerslag) in Amersfoort en omstreken bleken zeer geschikt voor de tabaksteelt. Ook de aanvoer van mest en de afzet van tabak waren door de goede verbindingen van Amersfoort gemakkelijk. Arbeidskrachten waren eveneens voldoende beschikbaar: er was steeds minder werk in de textielbranche en vooral de bierbrouwerijen hadden steeds minder te doen. Zo werkten kinderen in de winter in de zijdeweverijen en 's zomers in de tabak. De tabaksteelt kwam daardoor zo snel tot ontwikkeling, dat al in 1670 zo'n 170 planters actief waren.
De teelt breidde zich uit tot andere plaatsen in het Utrechtse en het Gelderse. Zelfs in de stad, binnen de muren, werd tabak geteeld, zoals bij het Sint Jansklooster en de Beestenmarkt. Vele Amersfoorters profiteerden ervan. Bij de oogst waren vele handen nodig.
Het waren gouden tijden: de manden makers vlochten de manden waarin de tabaksbladeren werden vervoerd, de timmerlieden bouwden de vele schuren om de bladeren in te drogen. Zo-

veel droogruimte was er nodig, dat zelfs de zolders van de kloosters, het stadhuis en de St. Joriskerk hiervoor werden gebruikt.
Door het toenemende tabaksgebruik kwam ook de pijpenfabricage op gang. In het jaar 1700 kreeg Lambert Willemsz Weldrager het Amersfoorts monopolie voor het bakken van pijpen in handen. Op die manier kon er ook geïnvesteerd worden.
Maar niet iedereen was tevreden. De poortwachters van de Bloemendalse- (afbeelding uit 1729) en Kamperbuitenpoort kregen betaald naar elke voorbijgaande korenwagen, maar, omdat de korenakkers veranderden in tabaksvelden, zagen zij hun inkomsten kelderen. Het stadsbestuur besloot daarom dat ook de tabakstelers poortgeld moesten betalen en wel 10 stuivers per morgen (gebied, dat in een ochtend geploegd kon worden, iets minder dan een hectare; een Rijnlandse morgen was 8516 m^2) per jaar.

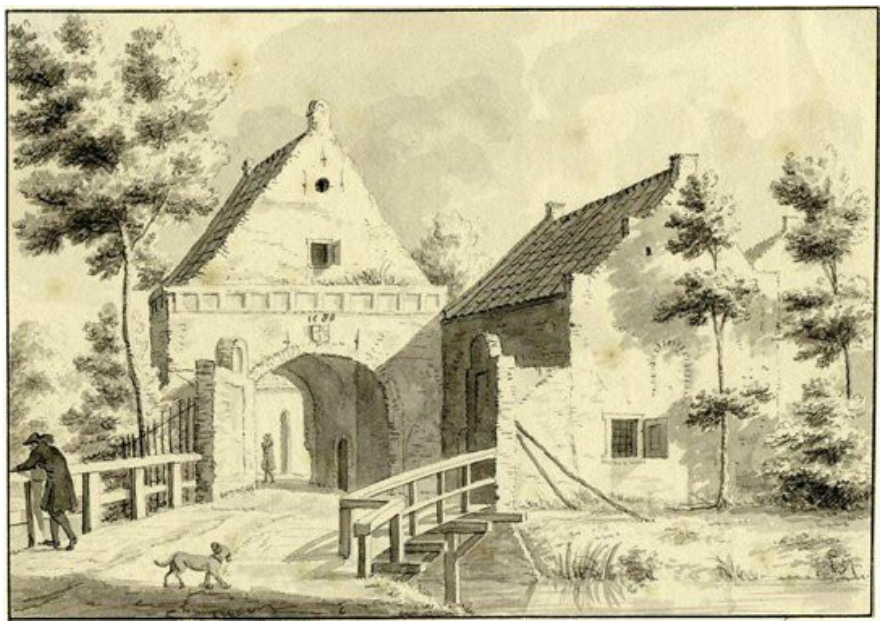

Toen Nederland in 1813 een koninkrijk werd was het met de inlandse tabak snel gedaan. Er werden hier en daar nog wel wat kleine veldjes verbouwd, maar de Amersfoortse tabak kon niet concurreren met de betere Javaanse en Amerikaanse soorten. Aanverwante bedrijven, zoals de tabakskerverijen en vooral sigarenfabrieken, bvleven volop bestaan

Ook met name Aaltje Uppelschoten, jongste dochter van Hendrik Teunese Post op Uppelschoten bezat heel wat tabaks- en bouwland, schuren en huysingen, met name ook bij de Bloemendalsepoort. Haar handel en wandel is nu nog goed te volgen in de vele akten door haar vele bezoekjes aan haar notaris.